

ВІДЕОКУРС

 7eminar.com

Неприбуткові організації: особливості ведення обліку та оподаткування, трудові відносини

Дивіться відеозапис **ТУТ**

УРОК 1.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАЛИНА МОРОЗОВСЬКА

ПРОГРАМА

1. Первинні документи. Чи можна під час воєнного стану не складати первинні документи та не вести бухоблік? Роз'яснення Мінфіну.
2. Облікова політика неприбуткової організації. Чи є спеціальні правила обліку для неприбуткових організацій? Який план рахунків використовувати?
3. Облік доходів та витрат: принцип нарахування. Особливості обліку цільового фінансування. Чи може у неприбуткової організації у звітному періоді вийти прибуток чи все має зійтись в 0.

ПРОГРАМА

4. Облік типових операцій:

- гуманітарна допомога;
- благодійна допомога;
- членські внески;
- гранти;
- поворотна та безповоротна фінансова допомога;
- допомога на потреби ЗСУ (у т. ч. передання авто, дронів тощо);
- проценти, оренда, роялті;
- продаж основних засобів, сувенірів;
- курсові різниці за інвалютними операціями.

5. Фінзвітність неприбуткових організацій: правила заповнення. Які форми використовувати? Чи залежить вибір форми від розміру організації? Роз'яснення ДПС та листи Мін'юсту щодо понять «непідприємницьке товариство» та «некомерційна організація». Строки подання. Оприлюднення фінзвітності: кому потрібно

**Первинні документи. Чи можна під час
воєнного стану не складати первинні
документи та не вести бухоблік?
Роз'яснення Мінфіну**

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ – ЯК ОСНОВА ДЛЯ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПРОВЕДЕНИХ ОПЕРАЦІЙ

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

ч. 1 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV

Вимоги ведення бухобліку (а первинні документи – основа для бухзаписів і формування фінзвітності) – стосуються усіх юросіб (ч. 1 ст. 2 Закону № 996). Господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку методом їх суцільного і безперервного документування

п. 1.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Шаблони форм, на основі яких можна розробити власні

Документування	Типові форми затверджено
ОЗ	Наказ Мінфіну від 13.09.2016 р. № 818 (для держсектора, але можна використовувати будь-яким юрособам – п. 6 р. І наказу № 818)
Нематактиви	Наказ Мінфіну від 22.11.2004 р. № 732
Запаси	Наказ Мінфіну від 13.12.2022 р. № 431 (для держсектора, але можна використовувати будь-яким юрособам – п. 9 р. І наказу № 431)
Інвентаризація	Наказ Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572

Фактично документування таке ж як і у звичайних підприємств. Наприклад, отримання запасів – акт приймання-передачі, накладна, ТТН; витрачення ПММ – подорожній лист чи інший документ (акт) на списання тощо. При отриманні готівки – прибутковий касовий ордер, видачі – видатковий. Головне, щоб були усі обов'язкові реквізити у первинних документах.

ЗАПИТ/ЗВЕРНЕННЯ/ПРОХАННЯ ПРО НАДАННЯ КОНКРЕТНОГО ВИДУ ДОПОМОГИ

Лист прохання

Ніжинський дитячий будинок-інтернат є соціально-медичною установою для постійного проживання дітей від 4 до 18 років та відділенням для молоді віком від 19 до 35 років з вадами фізичного розумового розвитку та психічними розладами, які потребують стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування, освітніх та реабілітаційних послуг. В дитячому будинку-інтернаті проживають 106 підопічних - це діти сироти, напівсироти, діти, позбавлені батьківського піклування. В Ніжинському дитячому будинку-інтернаті проживають діти з особливими потребами. Дійсно, вони потребують особливої турботи, особливого догляду, прагнуть поваги, уваги та любові.

Адміністрація будинку-інтернату звертається до вас з проханням профінансувати, по можливості, закупівлю вкрай необхідного взуття та одягу на зимовий та весняний період. У зв'язку з фінансовою ситуацією, яка склалася у нас в закладі, ми зробити цього не можемо.

Дітям потрібні:

- светр трикотажний;
- спортивні штани;
- шкарпетки х/б;
- взуття (черевики, чоботи, кросівки)
- матраци

Просимо вас також, по можливості, надати нашим підопічним благодійну допомогу до свята Святого Миколая.

Будемо вдячні за будь-яку надану допомогу!

Контактні особи: Олена Василівна 066 000 00 00

Тетяна Анатоліївна 097 000 00 00

ЛИСТ ПРОХАННЯ

№ ____ від _____ 20__ р.

Керівнику
(посада, ПІБ, назва компанії) _____
БО «Благодійний фонд «Добро»

Благодійна організація «Благодійний фонд «Добро» звертається до Вас з проханням надати благодійну пожертву у вигляді коштів у розмірі _____ гривень (_____ гривень 00 копійок) для цілей благодійної діяльності, а саме для підтримки та проведення щорічного спортивно-благодійного «Пробіг».

Зібрані в рамках проекту кошти, спрямовуються на придбання необхідного обладнання та витратних матеріалів для Центру кардіології та кардіохірургії МОЗ України.

Кошти на благодійну пожертву просимо перерахувати за нашими реквізитами:

Благодійна організація «Благодійний фонд «Добро»

ЄДРПОУ 11223344

Р/р UA55555555000055005555555555 в АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Свідоцтво про державну реєстрацію 1 777 808 0000 033011

Згідно рішення № 444/22-55-12-25 від 12.10.2020 р. ознака неприбуткової організації 0036 (0005).

З повагою,

Галина Вікторівна ГУСАК

Президент БО «Благодійний фонд «Добро»

Не первинний документ!

ЛИСТ КЛОПОТАННЯ

Не первинний документ!

Вих. № 1
25 липня 2022 р.

генеральний директор
ТОВ "Гармонія"
Куліковський М. С.

Просимо Вас надати благодійну допомогу

В/Ч3081

_____ (повна назва, № військової частини, формування, код ЄДРПОУ, адреса)

яка необхідна для виконання бойових завдань на території проведення ООС, а саме:

№	назва	од. вим.	Кількість
1	Автомобіль VOLKSWAGEN GOLF	шт	1

З повагою,

_____ (посада, військове звання)

МП підпис

_____ (ПІБ повністю відповідальної особи)

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Передача благодійної допомоги:

- 1) наказ керівника на здійснення благодійної допомоги та у якій формі та письмовий **звітом** працівника, який здійснює передання (за можливості з фото);
- 2) Акт про передачу ТМЦ (можна за аналогом колишньої типової ф. № М-11), акт про приймання-передачу послуг, відомість надання благодійної допомоги з підписом отримувача-бенефіціара;
- 3) якщо надсилається по пошті (авансовий звіт на витрати з пересилання)

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Благодійний фонд «Добрі справи»

Акт приймання-передачі робіт (послуг)

№ 5

12.07.2022 р.

На підставі Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI сторони: Благодійний фонд «Добрі справи» в особі директора Щастя Р.В. (далі – благодійник) та КНП «Хортицька клінічна лікарня № 2» в особі комісії, затвердженої наказом від 25.09.2021 р. № 90 у складі голови комісії директора Здоров'я М.М., і членів – головного бухгалтера Зразкового О.О., бухгалтера – Актової Л.О., завідувача господарством – Справного К.Р. (далі – бенефіціар) підписали цей Акт приймання-передачі робіт (послуг) про наступне:

1. Благодійником у липні 2022 р. виконані та безоплатно передані роботи:
 - з заміни підлогового покриття площею 100 кв. м. (заміна лінолеуму) вартістю 8 000 грн;
 - фарбування стін площею 500 кв. м. у чотирьох приміщеннях 1 поверху вартістю 30 000 грн.
2. Загальна вартість наданої благодійної допомоги становить 38 000 грн (тридцять вісім тисяч грн. 00 коп).
3. Сторони підтверджують, що претензій до якості виконаних робіт немає.

Благодійник

Благодійний фонд «Добрі справи»
Код ЄДРПОУ 12345678
м. Хортиця, вул. Миру, 3
Директор Роман ЩАСТЯ

Бенефіціар

КНП «Хортицька клінічна лікарня № 2»
Код ЄДРПОУ 87654321
м. Хортиця, вул. Соборна, 22
Голова комісії – директор Ілля ЗДОРОВ'Я
Члени комісії:
головний бухгалтер - Зразковий О.О.
бухгалтер – Актова Л.О.
завідувач господарством – Справний К.Р.

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ

АКТ прийому - передачі благодійної допомоги

№ 1

20 липня 2022 р.

Цей Акт складений між

Благодійником: ТОВ "Гармонія"

(внесений до Реєстру неприбуткових установ та організацій - Рішення , ознака неприбуткової установи (організація)-), в особі , що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та

Бенефіціаром:

В/Ч3081, 52335566,

м. Київ, вул. Кожевникова, б. 18

(повна назва, № військової частини, формування, код ЄДРПОУ, адреса)

в особі:

(посада, військове звання, ПІБ відповідальної особи)

з іншого боку про те, що: на підставі листа-прохання №

Благодійник передає, а Бенефіціар приймає адресну благодійну допомогу для потреб військових, враховуючи воєнні дії в Україні, а саме:

№ з.л.	Перелік матеріальних цінностей	Од. вим.	Кількість (од.)	Ціна од./ оціночна вартість (грн.)*	Загальна вартість, (грн.)
1	броніжелети 5+ GHM	шт	18,00	12 000,00	216 000,00
ВСЬОГО			18,00		259 200,00

* згідно з середньою ціною на товар на 01.07.2020

Загальна вартість безоплатно переданих матеріальних цінностей становить:

Двісті п'ятдесят дев'ять тисяч двісті гривень 00 копійок

Кількість та якість перевірено. Сторони претензій одно до одної не мають.

Цей Акт складено у двох примірниках, які мають однакову юридичну силу – по одному для кожної із сторін.

Від Благодійника: ТОВ "Гармонія"

вул. Золотовортська, 8/4, оф. 7

Код ЄДРПОУ: 52335565

Р/р в Приватбанк

Від Бенефіціара:

В/Ч3081

(Скорочена назва, № військової частини, формування)

Акт прийому-передачі
благодійної допомоги в
бухгалтерії БукКіпер

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Установити, що **в умовах воєнного стану** не поширюються встановлені законодавством вимоги щодо отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги від юридичних та фізичних осіб - резидентів і нерезидентів.

Постанова КМУ від 05.03.2022 р. № 202

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Бухоблік благодійної допомоги безсумнівно потрібно вести. **Постанова № 202 не відміняє необхідності відображати господарські операції у бухгалтерському обліку.**

Законом передбачено, що бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації, ґрунтуючись на принципах бухгалтерського обліку та фінансової звітності, закріплених статтею 4 Закону. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. **Забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємствами на безперервній основі, навіть в умовах воєнного стану, є компонентом забезпечення стійкості економіки.**

Лист Мінфіну від 27.04.2022 р. № 41020-06-5/8479

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Чи вправі надати первинні документи аж через 3 місяці після закінчення воєнного стану?

[Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX](#)

1. Установити, що:

1) фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та **будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців** після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи;

<...>

5) цей Закон не поширюється на податкові правовідносини;

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Які документи вважаються запізнілими?

Якщо на дату подання фінзвітності за відповідний період первинні документи ще не надійшли – їх вважають «запізнілими».

Наприклад, операція відбулася у грудні 2022 р. (отримувалися послуги зв'язку), але первинний документ (акт, рахунок) від постачальника станом на дату складання звітності за 2022 р. ще не отримано (тобто до 28 лютого 2023 р. – граничної дати подання фінзвітності за рік - первинки на руках немає.

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Дата відображення операцій

Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були ЗДІЙСНЕНІ

ч. 5 ст. 9 Закону про бухоблік

Дата відображення господарської операції не залежить від дати отримання первинного документа, який складено за нею

лист Мінфіну від 22.04.2016 р. № 31-11410-06-5/11705

Відобразити витрати у періоді отримання документів на них, а не їх здійснення – помилка

лист ГУ ДФС у м. Києві від 20.11.2015 р. № 17816/10/26-15-15-03-11

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Умова відображення господарської операції

Наявність первинного документа – *умова відображення господарської операції.*

Саме умова, а не дата

Немає первинного документа на дату складання звітності. Тобто **немає документальної підстави для відображення операції**

дилема

Операцію потрібно відобразити, бо вона відбулась - зміни в активах і зобов'язаннях були

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Як діяти з запізнілою первинкою?

Запізніла первинка – варіанти дій

Варіант 1

Використовувати рекомендації Мінфіну і за розрахунковою сумою відображати витрати за запізнілими первинними документами (прописати правила в Наказі про облікову політику)

Варіант 2

Не відображати операцію у періоді здійснення і виправляти помилку, коли первинний документ отримано. Може виникнути необхідність виправляти і декларацію з податку на прибуток за відповідний період

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій, зокрема, щодо отримання, списання або передачі активів, є первинні документи – документи, які містять відомості про господарську операцію (дію або подію, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства).

<...>

Порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів встановлено Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. Цим Положенням передбачено, що відображення господарської операції, щодо якої на момент закінчення складання облікових регістрів бухгалтерського обліку за звітний період від контрагента у терміни, встановлені законодавством, **не отримано первинного документа**, інформація про таку господарську операцію до облікових регістрів бухгалтерського обліку **може бути перенесена на підставі належним чином оформленого внутрішнього первинного документа (акта)**, складеного посадовою особою, відповідальною за приймання-відпуск товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг, у випадку, якщо така можливість передбачена правилами документообігу підприємства.

Лист Мінфіну від 27.04.2022 р. № 41020-06-5/8479

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

<...>

У місяці надходження від контрагента первинного документа щодо господарської операції, інформацію про яку в минулих звітних періодах було з перенесено до облікових реєстрів бухгалтерського обліку згідно з внутрішнім первинним документом (актом), до облікових реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період переноситься інформація про таку господарську операцію, при цьому її обсяг зазначається шляхом коригування на суму різниці між оцінкою такої господарської операції за внутрішнім первинним документом (актом) та первинним документом, отриманим від контрагента.

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку.

Господарські операції повинні бути відображені в облікових реєстрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

З метою упорядкованості руху та своєчасного одержання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів наказом керівника підприємства, установи встановлюється **графік документообороту**, в якому вказуються **дата створення або одержання від інших підприємств та установ документів, прийняття їх до обліку, передача в обробку** та до архіву.

Якщо правилами документообороту підприємства передбачена можливість відображення господарської операції, щодо якої на момент закінчення складання реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період від контрагента у терміни, встановлені законодавством, не отримано первинного документа, підставою для перенесення інформації про таку господарську операцію до реєстрів бухгалтерського обліку є **належним чином оформлений внутрішній первинний документ (акт)**, складений посадовою особою, відповідальною за приймання-відпуск товарно-матеріальних цінностей, робіт і послуг.

Лист Мінфіну від 21.03.2023 № 41010-07-5/7607

ЗАПІЗНІЛІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ

У місяці надходження від контрагента первинного документа щодо господарської операції, інформація про яку в минулих звітних періодах була перенесена до реєстрів бухгалтерського обліку згідно з внутрішнім первинним документом (актом), до реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період переноситься інформація про таку господарську операцію, при цьому її обсяг зазначається шляхом коригування на суму різниці між оцінкою такої господарської операції за внутрішнім первинним документом (актом) та первинним документом, отриманим від контрагента.

Ураховуючи вищезазначене, якщо правилами документообороту на підприємстві буде визначено, що внутрішнім первинним документом для відображення господарської операції стосовно якої на момент закінчення складання реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період від контрагента у терміни, встановлені законодавством, не отримано первинного документа, може бути бухгалтерська довідка без складання іншого внутрішнього первинного документа (акта), то для цілей бухгалтерського обліку така бухгалтерська довідка може бути підставою для відображення відповідної господарської операції у бухгалтерському обліку, якщо вона містить усі обов'язкові реквізити, наведені у частині другій статті 9 Закону та пункті 2.3 Положення, у тому числі підпис особи, відповідальної за здійснення такої господарської операції.

Облікова політика неприбуткової організації.

Чи є спеціальні правила обліку для неприбуткових організацій? Який план рахунків використовувати?

БУХОБЛІК У НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Неприбуткові організації ведуть облік за загальними правилами.

Особливості для **непідприємницьких товариств**, мікропідприємств та малих підприємств – прописані у НП(С)БО 25, зокрема у п. 7 НП(С)БО 25.

Непідприємницькі товариства, мікро-, малі підприємства можуть використовувати спрощений План рахунків.

П. 2 Наказу Мінфіну «Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку» від 19.04.2001 №186

За бажанням, можна користуватися загальним Планом рахунків бухгалтерського обліку, затвердженим наказом Мінфіну від 30.11.1999 № 291.

БУХОБЛІК У НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Підприємства, зазначені у [підпункті 2](#) пункту 2 цього розділу, можуть:

- обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості;
- не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення;
- поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою.

П. 7 НП(С)БО 25

2) для складання Фінансової звітності мікропідприємства:

- мікропідприємствами - юридичними особами, які визнані такими відповідно до [Закону України](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- **непідприємницькими товариствами**

Пп. 2 п. 2 НП(С)БО 25

* Непідприємницькими товариствами є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками

Ст. 85 ЦКУ

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Підприємство самостійно:

- визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів **облікову політику** підприємства;
- обирає **форму бухгалтерського обліку** як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних;
- розробляє систему і форми **внутрішньогосподарського (управлінського) обліку**, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів;
- затверджує **правила документообороту** і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку;
- може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, з наступним включенням їх показників до фінансової звітності підприємства;
- визначає **доцільність застосування міжнародних стандартів** (крім випадків, коли обов'язковість застосування міжнародних стандартів визначена законодавством)

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Форма ведення бухобліку

- 1) введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером ;
- 2) користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;
- 3) ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності;
- 4) самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства. Ця форма організації бухгалтерського обліку не може застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися, та в бюджетних установах.

Підприємство, що становить суспільний інтерес, зобов'язане утворити бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером, до складу якої входять не менше двох осіб. Положення цього абзацу не поширюється на недержавні пенсійні фонди та інститути спільного інвестування.

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

1	План рахунків, за яким ведуть облік (можна оформити як додаток, зробивши на нього посилання в основній частині наказу).	абз. 3 Плану рахунків
	Нагадаємо: після змін в Інструкцію про застосування Плану рахунків з 23.07.2019 р. всі юрособи мають використовувати рахунки класу 9 (наказ Мінфіну від 31.05.2019 р. № 226)	
2	Межі суттєвості для відображення статей у фінзвітності	п. 4 НП(С)БО 1
	Зауважимо: межі суттєвості нормуються у стандартах украї рідко. А тому функцію їх установлення здебільшого бере на себе керівництво підприємства, та, звісно, головний бухгалтер (п. 4 НП(С)БО 1, п. 2.20 Методрекомедацій від 27.06.2013 № 635 , лист Мінфіну від 27.08.2013 р. № 31-08410-07-10/25152).	

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

	Вартісна межа для віднесення необоротних активів до малоцінних необоротних	п. 5 НП(С)БО 7
3	<p>Нагадаємо: у податковому обліку вартісний критерій для розмежування основних засобів і МНМА становить 20 000 грн (пп. 14.1.138 ПКУ).</p> <p>Відмітимо: вартісний критерій для цілей бухобліку може бути інакшим. Неприбуткові організації самостійно встановлюють вартісну межу для МНМА.</p>	
4	Рівень суттєвості відхилення залишкової вартості від справедливої вартості для переоцінки основних засобів (якщо обрали модель обліку – за переоціненою вартістю)	абз. 1 та абз. 2 п. 16 НП(С)БО 7
5	Періодичність зарахування дооцінки основних засобів до нерозподіленого прибутку (щомісяця, щокварталу, раз на рік)	п. 21 НП(С)БО 7
	Методи амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) — прямолінійний, зменшення або прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий	п.п. 26 та 28 НП(С)БО 7
6	Метод амортизації інших необоротних матеріальних активів (прямо лінійний, виробничий, а для малоцінних необоротних матактивів і бібліотечних фондів — шляхом списання 100% вартості в першому місяці використання чи 50% — у першому місяці та 50% — у місяці списання з балансу)	п.п. 27 та 28 НП(С)БО 7

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

7	Рівень суттєвості відхилення залишкової вартості від справедливої вартості для переоцінки нематактивів тих груп, об'єкти яких уже зазнали переоцінки	п. 20 НП(С)БО 8
8	Періодичність зарахування сум дооцінки нематактивів до нерозподіленого прибутку (щомісяця, щокварталу, раз на рік)	п. 24 НП(С)БО 8
9	Метод амортизації нематеріальних активів (обирають із методів, установлених для основних засобів, виходячи з умов отримання економічних вигід; якщо такі умови визначити неможливо, застосовують прямолінійний метод)	п. 27 НП(С)БО 8

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

10	Методи оцінки вибуття запасів (ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), нормативних витрат, ціни продажу)	п. 16 НП(С)БО 9
11	Метод обліку транспортно-заготівельних витрат (віднесення до первісної вартості запасів чи облік на окремих субрахунках)	абз. 6 п. 9 НП(С)БО 9
12	<p>Метод визначення резерву сумнівних боргів</p> <ul style="list-style-type: none"> — застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; або — застосування коефіцієнта сумнівності. При цьому застосовують спосіб його розрахунку: <ul style="list-style-type: none"> - визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході, - класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення - визначення середньої питомої ваги списаної за період заборгованості у сумі заборгованості на початок періоду за попередні 3–5 років <p>Або відмова від створення такого резерву за п. 7 НП(С)БО 25 – право для непідприємницьких товариств, мікропідприємств</p>	п. 8 НП(С)БО 10

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

13	Перелік майбутніх операційних витрат, на які створюють забезпечення	п. 13 НП(С)БО 11
14	Метод оцінки ступеня завершеності операції з надання послуг (вивчення виконаної роботи; визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані; визначення питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат)	п. 11 НП(С)БО 15
15	Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)	абз. 8 п. 11 НП(С)БО 16
16	Перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат	абз. 5 п. 16 НП(С)БО 16
17	База розподілу змінних загальновиробничих витрат (години праці, зарплата, обсяг діяльності, прямі витрати тощо)	абз. 2 п. 16 НП(С)БО 16
18	База розподілу постійних загальновиробничих витрат (години праці, зарплата, обсяг діяльності, прямі витрати тощо)	абз. 3 п. 16 НП(С)БО 16

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

19	<p>Періодичність відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань (щомісяця, щокварталу, раз на рік).</p> <p>Лише платники податку на прибуток зазначають ці правила.</p> <p>Неприбуткова організація, не будучи платником податку на прибуток не прописує.</p>	НП(С)БО 17
20	<p>Курс валюти, за яким підприємство відображає операції з безготівкових розрахунків в іноземній валюті:</p> <ul style="list-style-type: none"> — курс НБУ <p>чи</p> <ul style="list-style-type: none"> — за курсом банку, відображеним у відповідних документах 	п. 5 НП(С)БО 21
21	<p>Як визначати курсові різниці за монетарними статтями в іноземній валюті на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції</p> <ul style="list-style-type: none"> — у межах операції <p>чи</p> <ul style="list-style-type: none"> — за всією статтею 	п. 8 НП(С)БО 21

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

22	<p>Мікропідприємства, непідприємницькі товариства (зокрема і неприбуткові організації) вправі обирати використовувати загальні правила чи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості; - не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення; - поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою 	п. 7 р. I НП(С)БО 25
23	<p>Мікропідприємства, непідприємницькі товариства (зокрема і неприбуткові організації) та малі підприємства, представництва нерезидента можуть використовувати форми фінзвітності з НП(С)БО 25 (відповідно ф. № 1-мс, ф. № 2-мс, ф. № 1-м, ф. № 2-м) чи загальні форми з НП(С)БО 1</p> <p>Податківці іншої думки! Форми фінзвітності залежно від розміру підприємства</p>	п. 2 р. II НП(С)БО 1

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

24	<p>Правила, за якими розраховують резерв відпусток і коефіцієнт резервування (зокрема, під час розрахунку коефіцієнта резервування беремо суми з урахуванням відпусток чи ні; коефіцієнт розраховуємо раз на рік чи переглядаємо за квартал, відштовхуючись від зарплати за останні 12 місяців тощо)</p> <p>Або варіант – нестворення резерву відпусток за п. 7 НП(С)БО 25 для непідприємницьких товариств та мікропідприємств</p>	НП(С)БО 26
25	<p>Види сегментів, пріоритетний вид сегмента, засади ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках (якщо підприємство належить до суб'єктів, зазначених у п. 2 НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»).</p> <p>Неприбуткові організації таку звітність не заповнюють.</p>	п. 17 НП(С)БО 29
26	<p>Метод оцінки сільськогосподарської продукції при первісному визнанні (за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу чи за виробничою собівартістю)</p>	п. 12 НП(С)БО 30
27	<p>Чи застосовуються методи оцінки довгострокових, поточних і додаткових біоактивів, дозволені платникам податку на прибуток п. 11 НП(С)БО 30 (для довгострокових — за первісною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення корисності, для поточних і додаткових — за первісною вартістю, крім поточних біоактивів рослинництва, які визнають і відображають як незавершене виробництво)</p>	п. 11 НП(С)БО 30

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

	Який час вважати істотним для створення кваліфікаційного активу	п. 3 НП(С)БО 31
28	<p>Мінфін рекомендує вважати кваліфікаційним активом, створення якого триває понад 3-х місяців (див. лист Мінфіну від 01.06.2006 р. № 31-34000-10-5/11601). Це важливо для капіталізації фінансових витрат за НП(С)БО 31.</p> <p>Але фінансові витрати визнаються юридичними особами визнані - мікропідприємствами, малими підприємствами, непідприємницькими товариствами, представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності - витратами того звітного періоду, за який вони були нараховані (визнані зобов'язаннями) (п. 4 НП(С)БО 31).</p> <p>Неприбуткові організації фінвитрати не капіталізують!</p>	
29	Критерії розмежування основних засобів на операційну й інвестиційну нерухомість. Типово не актуально для неприбуткових організацій, бо оренда не є основним видом діяльності	абз. 2 п. 6 НП(С)БО 32
30	Метод оцінки інвестиційної нерухомості (за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити, або за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності й вигід від її відновлення). Типово не актуально	п. 16 НП(С)БО 32

НАКАЗ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Що зазначають в Наказі про облікову політику

	Правила дисконтування довгострокової заборгованості	НП(С)БО 10, НП(С)БО 11
31	Довгострокова заборгованість (строк погашення понад 12 місяців з дати балансу) – відображається за теперішньою вартістю (дисконтованою вартістю). Формулу, правила визначення ставки процента, який застосовуватиметься при дисконтування прописують у Наказі про облікову політику	
32	Правила відображення операцій у разі несвоєчасного отримання первинних документів (у ситуації, коли на дату подання фінзвітності первинні документи від контрагента, які мали б підтверджувати операції, які відбулися у звітному періоді ще не надійшли)	Наказ Мінфіну від 24.05.1995 № 88, Лист Мінфіну від 27.04.2022 р. № 41020-06-5/8479
33	Інші положення, які потребують урегулювання (головне, щоб вони не суперечили вимогам нормативно-правових актів)	Методрекомедації від 27.06.2013 № 635

**Облік доходів та витрат: принцип нарахування.
Особливості обліку цільового фінансування. Чи
може у неприбуткової організації у звітному періоді
вийти прибуток чи все має зійтись в 0.**

ПРАВИЛА ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ

Неприбуткові організації при відображенні доходів та витрат використовують **метод нарахувань**. Він передбачає, що доходи і витрати відображають у бухобліку та фінансовій звітності у момент їх виникнення, **незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів**.

Тобто результати операцій визнаються, коли вони відбуваються, а не тоді, коли отримуються або сплачуються за них кошти чи їх еквіваленти.

Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

Ч. 5 ст. 9 Закону № 996

У неприбуткових організацій, як і в інших юросіб, у бухобліку діє **метод нарахувань** (а не «касовий» метод) із врахуванням спецправил, зокрема і спецправил відображення доходів від цільового фінансування.

ВИТРАТИ: ДАТА ВІДОБРАЖЕННЯ

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

П. 3 НП(С)БО 1

Витрати відображають у бухобліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

П. 5 НП(С)БО 16

ВИТРАТИ: ДАТА ВИЗНАННЯ

Собівартість продукції, послуг, робіт, товарів	Витрати відображають одночасно із визнанням доходу від їх продажу (п. 7 НП(С)БО 16).
Адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, інші витрати	Такі витрати визнають у звітному періоді, в якому вони здійснені (п. 7 НП(С)БО 16). Під здійсненими, як правило, розуміють факт нарахування. При цьому, якщо мова йде про витрати, нараховані за декілька періодів, то відображають їх частинами з розбивкою на періоди, на які вони припадають (наприклад, витрати на оренду, передоплату періодичних видань, витрати на страхування, проценти тощо).
Амортизація. Витрати, понесені на період, що охоплює декілька звітних періодів (витрати майбутніх періодів)	Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами (п. 8 НП(С)БО 16). Витрати майбутніх періодів відображаються на прямолінійній основі – щомісяця, щокварталу у періодах, до яких вони належать.

ОБЛІК ВИТРАТ

Для відображення у бухобліку витрат неприбуткові організації використовують рахунки класу 9 «Витрати діяльності» (можуть використовувати плюс рахунки класу 8 «Витрати за елементами»).

Для неприбуткової організації варто систематизувати витрати за цілями здійснення. Типово при використанні класу 9 неприбутківці обирають для обліку рахунки:

- **92** – для адмінпотреб;
- **94** – для інших поточних витрат;
- **97** – для витрат за необоротними активами.

Та якщо неприбутківець надає якісь послуги чи здійснює виробництво у статутних цілях, то можуть використовуватися і рахунки **23, 91**.

Якщо за Спрощеним планом рахунків ([наказ № 186](#)) – 96 «Інші витрати»

АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Важливо благодійним організаціям! Адмінвитрати < 20% доходу за рік

При визначенні статей адміністративних витрат керуються п. 18 НП(С)БО 16:

- витрати на утримання апарату управління (адмінперсоналу) та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання необоротних активів загальногосподарського значення (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі;
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;
- інші витрати загальногосподарського призначення.

Обліковують на рахунку 92.

ДОХОДИ: ДАТА ВІДОБРАЖЕННЯ

Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

П. 3 НП(С)БО 1

ДОХОДИ: ДАТА ВИЗНАННЯ

Дохід від цільового фінансування

Отримане цільове фінансування визнається доходом **протягом тих періодів, в яких були зазані витрати**, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування

п. 17 НП(С)БО 15

Цільове фінансування капітальних інвестицій визнають доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів

п. 18 НП(С)БО 15

Цільове фінансування **для компенсації витрат (збитків)**, яких зазнало підприємство, та фінансування для надання підтримки підприємству без установлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів відображають у доході одночасно з визнанням дебіторської заборгованості

п. 19 НП(С)БО 15

ДОХОДИ: ДАТА ВИЗНАННЯ

<p>Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів)</p>	<p>Дохід від реалізації визнають у разі наявності всіх наведених нижче умов (п. 8 НП(С)БО 15):</p> <ul style="list-style-type: none"> - покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив); - підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами); - сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена; - є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.
<p>Дохід від надання послуг (виконання робіт)</p>	<p>З огляду на ступінь завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції (п.п. 10 – 14 НП(С)БО 15).</p>
<p>Проценти</p>	<p>Визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами з урахуванням економічного змісту відповідної угоди (п. 20 НП(С)БО 15).</p>
<p>Роялті</p>	<p>За принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди (п. 20 НП(С)БО 15).</p>

ЦІЛЬОВЕ ФІНАНСУВАННЯ

<p>Підхід 1. Всі надходження неприбуткової організації – це цільове фінансування</p>	<p>Підхід 2. Цільовим фінансуванням є лише ті надходження, які передбачені на конкретні цілі</p>
<p>Прихильники цього підходу стверджують, що оскільки все отримане має витратитися тільки на статутні цілі, то відповідно вважається цільовим.</p> <p>Тому:</p> <p style="text-align: center;">Доходи = Витрати</p> <p>Податківці зважаючи на специфіку діяльності неприбуткових організацій, вважають, що доцільно визнавати всі надходження неприбуткових організацій цільовим фінансуванням та цільовими надходженнями, включаючи орендні платежі, відсотки, отримані за депозитами, курсові різниці (див. Офіційне видання ДФСУ «Вісник. Офіційно про податки», 2018, № 4, с. 34, 2017, №8/Д (13)).</p> <p>У цьому випадку доходи і витрати у Звіті про використання доходів (прибутків) будуть рівні за сумою</p>	<p>Не всі надходження є цільовими.</p> <p>Аргументи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття цільового фінансування доречно лише щодо доходів, отриманих коштами. 2. Цільове фінансування – фінансування на обумовлені цілі, при цьому обумовлені між надавачем та отримувачем. 3. Курсові різниці, орендна плата, проценти, роялті, доходи від продажу майна (запасів, необоротних активів тощо) – не цільове фінансування. Їх використовують лише на статутні цілі, але надавач не встановлює конкретних напрямків використання. . <p>За такого підходу нецільове фінансування (надходження) – це грошові кошти, активи, які неприбуткова організація отримує без цільового призначення, тобто без конкретно встановлених цілей та умов їх витрачання. Звісно витратяться на цілі, обумовлені статутом</p>

ЦІЛЬОВЕ ФІНАНСУВАННЯ

Цільове фінансування

Цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови щодо такого фінансування (п. 16 НП(С)БО 15)

Дт 311 (312) Кт 377

Капітальних інвестицій	Минулих витрат (збитків)	Поточних витрат (майбутніх)
Цільове фінансування капітальних інвестицій визнають доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів (п. 18 НП(С)БО 15)	Цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство, та фінансування для надання підтримки підприємству без установлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів відображають у доході одночасно з визнанням дебіторської заборгованості (п. 19 НП(С)БО 15)	Отримане цільове фінансування (у т. ч. кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств) визнається доходом протягом тих періодів, в яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування (п. 17 НП(С)БО 15)
Визнане цільове фінансування Дт 377 Кт 482 (484) . Під час використання - дохід майбутніх періодів Дт 482 (484) Кт 69 і визнаються доходи протягом строку корисного використання відповідного об'єкта інвестицій (ОЗ, нематеріальних активів, їх поліпшень тощо) пропорційно нарахованій на них амортизації Дт 69 Кт 745	На момент визнання цільового фінансування як дебіторської заборгованості одночасно фіксується дохід Дт 377 Кт 482 (484) і відразу ж Дт 482 (484) Кт 718	Визнане цільове фінансування - Дт 377 Кт 482 (484) . А ось дохід чекає, коли будуть понесені витрати, пов'язані з таким цільовим фінансуванням Дт 482 (484) Кт 718

ЦІЛЬОВЕ ФІНАНСУВАННЯ

На рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (в тому числі отримана гуманітарна допомога).

Кошти цільового фінансування і цільових надходжень можуть надходити як субсидії, асигнування з бюджету та позабюджетних фондів, цільові внески фізичних та юридичних осіб тощо.

За кредитом рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" відображаються кошти цільового призначення, для фінансування певних заходів, за дебетом - використані суми за певними напрямками, визнання їх доходом, а також повернення невикористаних сум.

*Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку,
затверджена наказом Мінфіну від 30.11.1999 № 291*

ЧИ МОЖЕ БУТИ ПРИБУТОК В БУХОБЛІКУ

У неприбуткової організації у бухобліку дійсно може бути як прибуток так і збиток і не обов'язково все закриється у «0».

Тут важливо усвідомлювати, що усе що надходить неприбутковій організації (у т. ч. й те, що вона заробляє від своєї господарської діяльності) йде на фінансування її діяльності. Тобто цілей отримання прибутку вона не ставить і розподіляти його між засновниками, членами організації не збирається.

Тобто отримання прибутку – не мета її діяльності. Але цілком можливо, що у якомусь періоді доходи перевищать витрати (тобто буде позитивна різниця між доходами та витратами), і витратяться вони лише в наступному періоді, от і можливо, що за якийсь період і виникне у бухобліку прибуток. Чи навпаки витрати уже є, а фінансування на їх покриття прийде пізніше – у наступних звітних періодах.

ЧИ МОЖЕ БУТИ ПРИБУТОК В БУХОБЛІКУ

Отримання прибутку – не загроза для статусу неприбуткової організації як неплатника податку на прибуток. З реєстру через це її не виключать.

ІПК ДПСУ від 16.10.2019 р. № 784/6/99-00-07-02-02-15/ІПК

Тобто неприбуткового статусу це їх не позбавить

ІПК ДПС від 19.05.2021 р. № 1902/ІПК/99-00-21-02-02-06

Головне, щоб доходи (прибутки) були витрачені на мету, цілі діяльності такої організації і не розподілені між засновниками. Звісно ж, й отримання таких прибутки має бути без порушення профільного законодавства та статуту.

Облік типових операцій:

- гуманітарна допомога;
- благодійна допомога;
- членські внески;
- гранти;
- поворотна та безповоротна фінансова допомога;
- допомога на потреби ЗСУ (у т. ч. передання авто, дронів тощо);
- проценти, оренда, роялті;
- продаж основних засобів, сувенірів;
- курсові різниці за інвалютними операціями.

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Гуманітарна допомога - цільова адресна **безоплатна** допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами **із гуманних мотивів** отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану, зокрема внаслідок стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф, які створюють загрозу для життя і здоров'я населення, або тяжкою хворобою конкретних фізичних осіб, а також **для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту.**

Ст.1 Закону України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 р. № 1192-XIV

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Гуманітарна допомога є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України "Про благодійну діяльність та благодійні організації".

*Ст. 1 Закону України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 р.
№ 1192-XIV*

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Раніше гуманітарна допомога могла вважатися такою лише, якщо такий статус їй надало Мінсоцполітики.

За Законом № 1192 лише у разі визнання вантажу гуманітарною допомогою – він таким вважався. А отримувач – у Реєстрі отримувачів.

Мінсоцполітики є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання гуманітарної допомоги. У свої діяльності за даним напрямком керується [Законом України "Про гуманітарну допомогу"](#). Мінсоцполітики здійснює визнання вантажів, коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконаних робіт, наданих послуг гуманітарною допомогою; здійснює контроль за транспортуванням, отриманням, збереженням, охороною, складуванням, розподілом, цільовим використанням, обліком гуманітарної допомоги, підготовкою відповідної статистичної звітності; здійснює в межах повноважень, передбачених законом, контроль за діяльністю Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій; веде Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги

<https://www.msp.gov.ua/timeline/Gumanitarna-dopomoga.html>

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Положення про автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги, затверджене постановою КМУ від 09.10.2020 р. № 927

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/927-2020-%D0%BF#Text>

Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги

<https://human-aid.ioc.gov.ua/register-recipients-public>

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Під час воєнного стану – декларативний принцип визнання допомоги гуманітарною

Роз'яснення щодо ввезення гуманітарної допомоги на територію України в умовах воєнного стану (станом на 02.04.2022)

https://mof.gov.ua/uk/news/roziasnennia_shchodo_vvezennia_gumanitarnoi_dopomogi_na_teritoriiu_ukraini_v_umovakh_voiennogo_stanu_stanom_na_02042022-3388

Постанова КМУ від від 01.03.2022 р. № 174 «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану».

Постанова КМУ від 27.03.2022 № 379 «Про особливості здійснення гуманітарної допомоги, яка перевозиться залізничним транспортом в умовах воєнного стану» .

Інфографіка щодо порядку надання гуманітарної допомоги в Україні

<https://www.msp.gov.ua/news/21645.html>

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Донори (іноземні, вітчизняні) - юридичні та фізичні особи в Україні або за її межами, які добровільно надають гуманітарну допомогу отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за її межами.

Отримувачі - такі юридичні особи, яких зареєстровано в установленому КМУ порядку в Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги (на період воєнного стану спрощено). Це благодійні, громадські, релігійні організації, бюджетні, у т. ч. ОМС, – перелік у п. «а»- «г» ст. 1 Закону № 1192

Набувачі - фізичні та юридичні особи, які її потребують і яким вона безпосередньо надається. Набувачі гуманітарної допомоги з статусом юридичної особи – це ті ж, що перераховіна у п. «а»- «г» ст. 1 Закону № 1192

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Підставою для започаткування процедури визнання допомоги гуманітарною є **письмова пропозиція донора про її надання**.

Підставою для здійснення гуманітарної допомоги в Україні є **письмова згода отримувача** гуманітарної допомоги **на її одержання**. Отримувач гуманітарної допомоги має такі самі права на її використання, що і набувач гуманітарної допомоги.

Зміну отримувача гуманітарної допомоги та її переадресування можливо здійснювати лише за погодженням з іноземними донорами за рішенням відповідного спеціально уповноваженого державного органу з питань гуманітарної допомоги.

ОБЛІК ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

Бухгалтерський облік гуманітарної допомоги та відповідна звітність здійснюються отримувачами гуманітарної допомоги та набувачами гуманітарної допомоги (юридичними особами) у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

У разі відсутності обліку щодо отримання та цільового використання гуманітарної допомоги **вона вважається використаною не за цільовим призначенням**

*Ч. 4 ст. 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу»
від 22.10.1999 р. № 1192-XIV*

ОБЛІК ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

Регулює наказ Мінфіну від 14.12.1999 р. № 298 - поширюється на юридичних осіб незалежно від видів діяльності та форм власності (крім бюджетних установ), які одержали гуманітарну допомогу (отримувачі), які її потребують і яким вона безпосередньо надається (набувачі)

Рекомендації з документування та обліку гуманітарної допомоги розроблено [Ukrainian Center for Independent Political Research](#) в межах в межах проекту [Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства](#) за підтримки [USAID – US Agency for International Development](#)
Завантажити можна за посиланням тут: <https://bit.ly/3jXnPuS> та http://ucipr.org.ua/images/files/1759/63b7ebb77a1590.51985064_file.pdf

ОБЛІК ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

№ з/ п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано гуманітарну допомогу товарами	209	48	200 000
2	Передано гуманітарну допомогу набувачам	48	209	200 000
3	Отримано гуманітарну допомогу послугами	23	48	100 000
		48	745	

За наказом Мінфіну від 14.12.1999 р. № 298

ЗВІТНІСТЬ З ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

До ДПС - в додатку ГД до Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, форму якого затверджено наказом Мінфіну від 17.06.2016 № 553.

подається цей Звіт за підсумками року протягом 60 днів після закінчення звітного року (тобто за 2023 рік - не пізніше 29.02.2024) (пп. 133.4.7, пп. 49.18.3 ПКУ).

Відображається отримана гуманітарна допомога у рядку 1.6.2 ГД частини I цього Звіту, а передана гуманітарна допомога - у рядку 2.4.2 ГД частини I.

Відмітимо: якщо нецільового використання не було, то Звіт подається за підсумками року, у разі порушення умов неприбутковості - протягом 20 днів за місяцем порушення.

Якщо у інвалюті гуманітарна допомога – щомісячно до 05 Звіт про наявність та розподіл гуманітарної допомоги в іноземній валюті до повного використання всієї суми отриманої гуманітарної допомоги - до ДПС та Мінсоцполітики

Постанова КМУ від 22.03.2000 № 542

ЗВІТНІСТЬ З ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

До облдержадміністрацій (чи Київської міської державних адміністрацій - для Києва)
ст. 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу» від 22.10.1999 № 1192-XIV

Наказом Мінсоцполітики від 31.07.2020 № 539 затверджено форми звітів про наявність і розподіл гуманітарної допомоги та Інструкції щодо їх заповнення. Звіт про наявність і розподіл гуманітарної допомоги - форма № 1 подається отримувачами гуманітарної допомоги та набувачами гуманітарної допомоги - юрособами **до місцевих державних адміністрацій відповідного регіону за місцем державної реєстрації отримувачів** гуманітарної допомоги щомісяця **до 05** числа місяця, наступного за звітним, наростаючим підсумком окремо по кожному вантажу / коштам, у тому числі в іноземній валюті, визнаним гуманітарною допомогою, до повного розподілу всього обсягу допомоги.

Щоправда, для подання звітності до місцевих держадміністрацій є відтермінування - можна подати протягом трьох місяців після закінчення воєнного стану. Підстави - Постанова КМУ від 05.03.2022 р. № 202 та Закон України від 03.03.2022 р. № 2115-IX

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Благодійна діяльність - добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара.

Цілями благодійної діяльності є надання допомоги для сприяння законним інтересам бенефіціарів у сферах благодійної діяльності, визначених цим Законом, а також розвиток і підтримка цих сфер у суспільних інтересах

Ст. 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Благодійною пожертвою визнається безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності, відповідно до цього Закону.

Благодійним грантом визнається цільова допомога у формі валютних цінностей, яка має бути використана бенефіціаром протягом строку, визначеного благодійником.

Ст. 6 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. № 5073-VI

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Благодійник - дієздатна фізична особа або юридична особа **приватного** права (у тому числі благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності. Види окреслено у ст. 5 Закону № 5073

Бенефіціар - **набувач** благодійної допомоги (фізична особа, неприбуткова організація або територіальна громада), що одержує допомогу від одного чи кількох благодійників для досягнення цілей, визначених Законом № 5073.

Бенефіціарами благодійних організацій можуть бути також будь-які юридичні особи, що одержують допомогу для досягнення цілей, визначених цим Законом.

Бенефіціарами благодійних програм не можуть бути учасники (засновники) та члени органів управління благодійних організацій (ч. 4 ст. 23 Закону № 5073)

Бенефіціар може отримувати допомогу напряму або через благодійну організацію.

Благодійник може надати напряму благодійну допомогу:

- фізособам;
- неприбутковим організаціям;
- територіальній громаді.

Для надання благодійної допомоги іншим юрособам необхідно, щоб у благодійника був статус благодійної організації.

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Благодійні організації не мають права надавати благодійну допомогу політичним партіям або від імені політичних партій, а також брати участь у виборчій агітації.

Ч. 3 ст. 3 Закону № 5073

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Суб'єктами благодійної діяльності є благодійні організації, які утворені та діють відповідно до цього Закону, а також інші благодійники та бенефіціари.

Ч. 1 ст. 4 Закону № 5073

Благодійні організації самостійно визначають сфери, види, місце (територію), строки і бенефіціарів благодійної діяльності в установчих документах, благодійних програмах або інших рішеннях органів управління

Ч. 3 ст. 11 Закону № 5073

Зміна цілей та порядку використання благодійної пожертви можлива за згодою благодійника або його правонаступників, а також на підставі рішення суду чи в інших випадках, визначених законом або правочином благодійника

Ч. 5 ст. 6 Закону № 5073

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Сферами благодійної діяльності є:

- 1) освіта;
- 2) охорона здоров'я;
- 3) екологія, охорона довкілля та захист тварин;
- 4) запобігання природним і техногенним катастрофам та ліквідація їх наслідків, допомога постраждалим внаслідок катастроф, збройних конфліктів і нещасних випадків, а також біженцям та особам, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- 5) опіка і піклування, законне представництво та правова допомога;
- 6) соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальні послуги і подолання бідності;
- 7) культура та мистецтво, охорона культурної спадщини;
- 8) наука і наукові дослідження;
- 9) спорт і фізична культура;

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

- 10) права людини і громадянина та основоположні свободи;
- 11) розвиток територіальних громад;
- 12) розвиток міжнародної співпраці України;
- 13) стимулювання економічного росту і розвитку економіки України та її окремих регіонів та підвищення конкурентоспроможності України;
- 14) сприяння здійсненню державних, регіональних, місцевих та міжнародних програм, спрямованих на поліпшення соціально-економічного становища в Україні;
- 15) сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни, захисту населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного стану.

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

1. Передання **у власність** коштів, товарів, основних засобів, надання послуг, виконання робіт іншій особі.
2. Передання **безоплатне** - будь-яка винагорода за таку передачу не передбачається.
3. Передання з певною наперед **обумовленою метою** і використання має відбуватися саме відповідно до цієї мети.
4. **Для досягнення визначених Законом № 5073 цілей** (цілями благодійної діяльності є надання допомоги для сприяння законним інтересам бенефіціарів у сферах благодійної діяльності, визначених цим Законом, а також розвиток і підтримка цих сфер у суспільних інтересах – ч. 1 ст. 3 Закону № 5073)

ОБЛІК БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано благодійну допомогу	311, 301	48	60 000
2	Перераховано кошти на лікування	631	311	40 000
3	Відображено витрати на лікування	84	631	40 000
		94	84	
4	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	40 000
5	У доходах майбутніх періодів відображено невитрачене цільове фінансування	48	69	20 000
6	Перераховано на лікування решту коштів цільового фінансування	631	311	20 000
7	Відображено витрати на лікування	84	631	20 000
		94	84	
8	Відображено дохід від цільового фінансування	69	718	20 000

Можна продовжувати обліковувати цільове фінансування на 48 (без списання у кінці звітної періоду на рахунок 69)

ОБЛІК БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ НА ПРИДБАННЯ АВТО, ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано благодійну допомогу	311, 301	48	600 000
2	Перераховано кошти на придбання авто, засобів захисту	631	311	400 000
3	Оприбутковано авто, що передаватиметься ЗСУ та засоби захисту (отримано благодійною організацією)	209	631	400 000
4	Передано авто та засоби захисту ЗСУ (акт приймання-передачі)	949	209	400 000
5	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	400 000
6	Списано на фінрезультат витрати	79	949	400 000
7	Списано на фінрезультат доходи	718	79	400 000

Субрахунок 371 – замість 631, якщо використовуєте авансові рахунки

ОБЛІК БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ ТОВАРАМИ (МАТЕРІАЛЬНОЇ)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано благодійну допомогу товарами	209	48	100 000
4	Передано товари як благодійну допомогу	949	209	100 000
5	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	100 000
6	Списано на фінрезультат витрати	79	949	100 000
7	Списано на фінрезультат доходи	718	79	100 000

ОБЛІК ЦІЛЬОВИХ ЧЛЕНСЬКИХ ВНЕСКІВ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано цільове фінансування (членські внески) для придбання основних засобів	311	48	24000
2	Придбано ноутбук - об'єкт основних засобів	152	631	24000
3	Відображено витрачання коштів цільового фінансування	48	69	24000
4	Введено ноутбук в експлуатацію	104	152	24000
5	Нараховано амортизацію в наступному місяці після введення об'єкта в експлуатацію (24000 грн : 4 роки : 12 місяців = 500 грн)	92	131	500
6	Відображено дохід від цільового фінансування Пропорція цільового фінансування до первісної вартості (24000 грн : 24000 грн = 1) Сума доходу, пропорційна сумі амортизації (500 грн x 1 = 500 грн)	69	745	500
7	Списано на фінрезультат звітного періоду:			
	- витрати	79	92	500
	- доходи	745	79	500

ОБЛІК ЦІЛЬОВИХ ЧЛЕНСЬКИХ ВНЕСКІВ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Визнано заборгованість за членськими внесками	377	48	200 000
2	Отримано членські внески	311, 301	377	200 000
3	Нараховано зарплату працівникам бухгалтерії	92	661	16 000
4	Нараховано ЄСВ на зарплату	92	651	3 520
5	Відображено дохід від цільового фінансування	48	718	19 520
6	У доходах майбутніх періодів відображено невитрачене цільове фінансування	48	69	180 480
7	Списано на фінансовий результат			
	- витрати	79	92	19520
	- доходи	718	79	19520

На практиці це проведення уникають. Бо якщо членський внесок не буде внесено і буде списуватися як безнадійна заборгованість (наприклад, через сплив строку давності) – то це може бути загрозою статусу неприбутковості – дохід члену організації

Можна продовжувати обліковувати цільове фінансування на 48 (без списання у кінці звітного періоду на рахунок 69)

ОБЛІК ЧЛЕНСЬКИХ ВНЕСКІВ У ГАРАЖНОГО (САДОВОГО) КООПЕРАТИВУ (ТОВАРИСТВА)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Надійшли вступні внески	301, 311	484	60 000
2	Надійшли членські внески	301, 311	484	40 000
3	Надійшли цільові внески	301, 311	484	5 000
4	Надійшли кошти на відшкодування витрат на електроенергію, воду і податку на землю	301, 311	484	10 000
5	Відображено витрати на використання води членами товариства	949	685	4 000
6	Перераховано плату за воду	685	311	4 000
7	Визнано дохід у розмірі використаних коштів цільового фінансування (оплата за воду)	484	718	4 000
8	Відображено витрати на використання електроенергії членами товариства	949	685	2 000
9	Перераховано плату за електроенергію	685	311	2 000
10	Визнано дохід у розмірі використаних коштів цільового фінансування (оплата за електроенергію)	484	718	2 000
11	Нараховано витрати на податок на землю	92	641	3 000
12	Визнано дохід у розмірі використаних коштів цільового фінансування (земподаток)	484	718	3 000

ОБЛІК ЧЛЕНСЬКИХ ВНЕСКІВ У ГАРАЖНОГО (САДОВОГО) КООПЕРАТИВУ (ТОВАРИСТВА)

Альтернативний варіант – як внески у фонди (пайовий, неподільний, резервний, спеціальний)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано вступні внески	311	41	10 000
2	Отримано членські внески	311	425	20 000
3	Отримано кошти на компенсацію витрат на електроенергію, воду	311	484	3 000
4	Проведено ремонт (за рахунок членських внесків)	949	20, 685, 66, 65	5 000
5	Відобрежено дохід від коштів цільового фінансування (на ремонт)	425	718 (або 719)	5 000
6	Відображено витрати на електроенергію, воду	949	685, 631	3 000
7	Відображено дохід від цільового фінансування	484	718	3 000

ПРИДБАННЯ ОЗ ЗА РАХУНОК ЦІЛЮВИХ НАДХОДЖЕНЬ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано цільове фінансування для придбання основних засобів	311	48	12 000
2	Придбано комп'ютер – об'єкт основних засобів (МНМА)	153	631	12 000
3	Відображено витрачання коштів цільового фінансування	48	69	12 000
4	Введено комп'ютер в експлуатацію	112	153	12 000
5	Нараховано амортизацію (100% в першому місяці експлуатації – такий метод обрано для МНМА за Наказом про облікову політику)	831 (92, 94)	132	12 000
6	Відображено дохід від цільового фінансування	69	745	12 000

ПРИДБАННЯ ОЗ ЗА РАХУНОК ЦІЛЮВИХ НАДХОДЖЕНЬ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Надійшли кошти цільового фінансування (грант)	311	377	360 000
		377	482	360 000
2	Отримано обладнання	152	631	300 000
3	Відображено податковий кредит	641	631	60 000
4	Здійснено розрахунки з постачальником	631	311	360 000
5	Визнано доходами майбутніх періодів вартість обладнання, придбаного за рахунок цільового фінансування	482	69	360 000
6	Уведено в експлуатацію обладнання	104	152	300 000
7	Нараховано амортизацію на обладнання (сума умовна)	92, 94	131	2 000
8	Визнано дохід у сумі пропорційній амортизації обладнання, придбаного за рахунок цільового фінансування	69	745	2 400

Якщо в пільговій неоподатковуваній діяльності – нарахування компенсуючих ПДВ – Дт 152 Кт 641 (або Дт 949 Кт 641). Або Дт 48 Кт 641

ПРИДБАННЯ ОЗ ЗА РАХУНОК ЦІЛЬОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

Якщо неприбуткова організація – платник ПДВ

Вхідний ПДВ, який опинився у податковому кредиті, «профінансований» грантом (адже на придбання обладнання використано 360 000 грн, у т. ч. ПДВ – 60 000 грн). Це цільове фінансування пов'язане з придбанням обладнання – необоротного активу (капінвестиції), відповідно дохід фіксується одночасно з нарахуванням амортизації і пропорційно його сумі (п. 18 Н(П)СБО 15). Тому сума цільового фінансування (усі 360 000 грн) спершу відображаються як дохід майбутніх періодів (Кт 69), і під час амортизації пропорційно їй у доходах поточного періоду Дт 69 Кт 745.

На практиці побутує альтернативний підхід: фіксувати дохід майбутніх періодів без урахування ПДВ, яке потрапило до податкового кредиту), а суму податкового кредиту відразу ж визнавати у доходах від цільового фінансування «як частину освоєного гранту»). Тоді на 60 000 грн відразу при фіксації проведення податкового кредиту було б Дт 482 Кт 745. А при нарахуванні амортизації розподілялися б решту цільового фінансування (умовно було б не 2400, а 2000 грн щомісячно, «розподілялося б» протягом строку корисного використання не 360 000 грн, а 300 000 грн).

ПРИДБАННЯ ОЗ ЗА РАХУНОК ЦІЛЬОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

Якщо неприбуткова організація – платник ПДВ

При придбання товарів, необоротних активів, послуг, які будуть використовуватися в **оподатковуваних операціях**, тоді при включенні вхідного ПДВ до складу податкового кредиту (п. 198.1, 189.6, 201.10 ПКУ) вважається, що умови цільового фінансування виконані (п. 17 НП(С)БО 15).

У цьому ж періоді **на практиці** визнають доходи в сумі податкового кредиту.

В обліку такі операції відображають записом **Дт 641 «Розрахунки за податками/ПДВ» Кт 631.**

І одночасно **Дт 482 (484) Кт 718 або 745** (залежно від виду фінансування – капітальне або поточне).

Але **логічніше визначати дохід від цільового фінансування у момент, коли і самі придбання формують витрати.** Зокрема, у разі капінвестицій при амортизації – пропорційно її сумі. Щоправда, такий варіант обліку трудомісткіший, але обгрунтованіший методологічно;

ПРИДБАННЯ ОЗ ЗА РАХУНОК ЦІЛЬОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

Якщо неприбуткова організація – платник ПДВ

Якщо придбане з вхідним ПДВ буде використовуватися в операціях, які повністю або частково звільнені або не є об'єктом оподаткування ПДВ, тоді потрібно «обнулити» отриманий податковий кредит нарахуванням податкових зобов'язань (п. 198.5, ст. 199 ПКУ):

- фіксація податкового кредиту з ПДВ **Дт 641 Кт 631**;
- одночасно нарахування компенсуючих податкових зобов'язань за рахунок цільового фінансування **Дт 482 (484) Кт 641**.

Або альтернативний варіант нарахування компенсуючих: **Дт 949 Кт 641** і одночасно визнанням доходу від цільового фінансування **Дт 482 (484) Кт 718**. Нюанс, якщо це капінвестиції і компенсуючі ПДВ-зобов'язання ввійшли до первісної вартості об'єкта **Дт 15 Кт 641**, у такому разі одночасно з нарахуванням амортизації фіксуватиметься дохід від цільового фінансування **Дт 482 (484) Кт 745**. Або ж, якщо купуються запаси, і відомо, що вони використовуватимуться у пільговій діяльності, то компенсуючі ПДВ потраплять у їхню первісну вартість **Дт 20, 28 Кт 641**.

Оскільки немає затверджених правил бухобліку ПДВ, рекомендуємо ці нюанси прописувати у Наказі про облікову політику (або затверджувати окреме положення по підприємству).

ОБЛІК БЕЗОПЛАТНОГО ОТРИМАННЯ ОЗ У ВЛАСНІСТЬ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано об'єкт основних засобів безоплатно (за справедливою вартістю)	10	424	100 000
2	Понесено витрати на монтаж об'єкта ОЗ	152	631	20 000
3	Введено об'єкт в експлуатацію	104	152	20 000
4	Нараховано амортизацію в наступному місяці після введення об'єкта в експлуатацію (комісія визначила строк корисного використання – 4 роки) <i>(120 000 грн : 4 роки : 12 місяців = 2500 грн)</i>	831 (92)	131	2 500
5	Відображено дохід від безоплатного отримання об'єкта основних засобів <i>Пропорція до суми амортизації (100 000 грн : 4 роки : 12 місяців = 2083,33 грн)</i>	424	745	2 083,33

Підприємства, які усі надходження сприймають як «цільові» замість 424 використовують рах. 48

ОБЛІК ОТРИМАННЯ ОЗ ЯК ПАЙОВОГО ВНЕСКУ, ВНЕСКУ ДО НЕПОДІЛЬНОГО ФОНДУ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано об'єкт основних засобів як внесок у неподільний фонд, пайовий внесок (за справедливою вартістю)	10	411, 412*	120 000
2	Понесено витрати на монтаж об'єкта основних засобів	152	631	20 000
3	Введено об'єкт в експлуатацію	104	152	20 000
4	Нараховано амортизацію в наступному місяці після введення об'єкта в експлуатацію (комісія визначила строк корисного використання – 4 роки) <i>(120 000 грн : 4 роки : 12 місяців = 2500 грн)</i>	831 (92, 94)	131	2 500

* п. 21 Методичних рекомендацій щодо відображення в бухгалтерському обліку операцій з формування власного капіталу та залучення майна колишніх членів сільськогосподарських підприємств новоствореними сільськогосподарськими підприємствами, затверджених [наказом Мінагрополітики від 02.07.2001 р. № 190](#)

ОБЛІК БЕЗОПЛАТНОГО КОРИСТУВАННЯ ОЗ (ПОЗИЧКА)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано об'єкт основних засобів у безоплатне користування (за актом приймання-передачі)	01	–	10 000

БЕЗОПЛАТНЕ КОРИСТУВАННЯ ОЗ

Облік будинку в ОСББ

Для ОСББ будинок, який він обслуговує, **не є його активом** (належить мешканцям будинку і ОСББ не контролює економвигоди від нього) і має обліковуватися **позабалансом (на рахунку 01, або 02 (029 «Житловий будинок в управлінні»)**.

Підтримує цю позицію Мінрегіонбуд та суди - листи від 11.07.2016 р. № 8/9-2260-16, від 14.04.2017 р. № 7/9-4067, постанова Верховного Суду у справі № 910/13384/17 від 24.07.2018 р.

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75501089>

ОБЛІК РЕМОНТІВ ТА ПОЛІПШЕНЬ

Техобслуговування та ремонт

Підтримання ОЗ у робочому стані, відновлення працездатності й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання

Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 20, 13, 66, 65, 63, 68

Поліпшення

Ріст первісно очікуваних економічних вигід

Дт 15 Кт 20, 13, 66, 65, 63, 68

Дт 10 Кт 15

Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, є зростання внаслідок цих витрат очікуваного терміну корисного використання об'єкта, кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом п. 31 Методрекомедацій № 561

Рішення про характер робіт приймає керівник (п. 29 Методрекомедацій від 30.09.2003 р. № 561)

Типово ремонт проводиться за рахунок якогось цільового фінансування (ремонтного фонду), відповідно одночасно з витратами фіксується і дохід від цільового фінансування **Дт 48 Кт 718**

ОБЛІК ЛІКВІДАЦІЇ ОЗ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Списано залишкову вартість ОЗ, що ліквідується	976	10, 11	100
2	Списано суму зносу	131, 132	10,11	20 000
3	Визнано дохід від цільового фінансування (пропорційно залишковій вартості ОЗ, який ліквідується) – якщо він був придбаний за цільове фінансування	69	745	100
4	Відображено послуги з демонтажу	976	685	200
5	Визнано дохід від цільового фінансування (якщо демонтаж профінансовано з таких коштів)	48	718	200
6	Оприбутковано матеріали, отримані після ліквідації ОЗ	209	746	250

Повна амортизованість ОЗ - не підстава для його списання. Той факт, що залишкова вартість ОЗ дорівнює нулю - не привід його списувати. **Необхідно продовжити строк корисного використання, якщо об'єктом і надалі користується організація**

ОБЛІК ПРОЦЕНТІВ (НЕЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Нараховано проценти на залишок коштів на розрахунковому рахунку	373	719	500
2	Зараховано проценти на розрахунковий рахунок	311	373	500
3	Списано на фінрезультат дохід	719	79	500

Хто усі надходження сприймає як «цільові» - то обліковує на рахунку 48, і при виконанні умов цільового використання одночасно з витратами, фіксує дохід від цільового фінансування

ОБЛІК ОТРИМАННЯ ПОДАРУНКІВ (КОШТІВ, ТОВАРІВ) БЕЗ КОНКРЕТНОЇ ЦІЛІ (НЕЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано нецільову фінансову допомогу	311	718	10 000
2	Безоплатно отримано запаси (папір)	209	718	3 000
3	Списано на фінрезультат дохід	718	79	13000

Хто усі надходження сприймає як «цільові» - то обліковує на рахунку 48, і при виконанні умов цільового використання одночасно з витратами, фіксує дохід від цільового фінансування

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД ПРОДАЖУ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ (НЕЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Оприбутковано наліпки (100 шт.)	209	685	1000
2	Проведено оплату за придбані наліпки	685	311	1000
3	Реалізовано наліпки	311	712 (або 702)	3000
4	Списано собівартість реалізованих наліпок	943 (або 902)	209	1000
5	Списано на фінрезультат звітного періоду: - витрати - доходи	79	943 (902)	1000
		712 (702)	79	3000

Хто усі надходження сприймає як «цільові» - то обліковує на рахунку 48, і при виконанні умов цільового використання одночасно з витратами, фіксує дохід від цільового фінансування у сумі витрат. Тобто лише на 1000 грн. Методологічно не відповідає НП(С)БО 15 та НП(С)БО 16

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД ПРОДАЖУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ (НЕЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Переведено телевізор до складу утримуваних для продажу	286	109	4 500
2	Списано суму зносу	131	109	7 500
3	Отримана попередня оплата за телевізор	311	680	6 000
4	Передано телевізор покупцю	377	712	6 000
5	Списано залишкову вартість телевізора	943	286	4 500
6	Закриті розрахунки з покупцем телевізора	680	377	6 000
7	Списано на фінрезультат звітного періоду: - витрати - доходи	79 712	943 79	4500 6000

Хто усі надходження сприймає як «цільові» - то обліковує на рахунку 48, і при виконанні умов цільового використання одночасно з витратами, фіксує дохід від цільового фінансування у сумі витрат. Тобто лише на 4500 грн. Методологічно не відповідає НП(С)БО 15 та НП(С)БО 16

ОБЛІК ДОХОДУ ВІД ОРЕНДИ (НЕЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ)

Доходи від оренди відображаються у складі інших операційних доходів – субрахунок **713** «Дохід від операційної оренди активів» – якщо оренда – не основна діяльність (а у неприбутківців вона не є основною). Якщо орендна плата перераховується наперед, використовують рахунок **69**. Амортизацію об'єкта, переданого в оренду, відображають за **Дт 949**.

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Передано об'єкт ОЗ в оренду (переданий в оренду об'єкт обліковується на окремому аналітичному рахунку чи на окремому субрахунку четвертого порядку)	10	10	10 000
2	Нараховано амортизацію переданого в оренду об'єкта	949	131	200
3	Нараховано орендну плату	377	713	600
4	Отримано орендну плату	311	377	600

Хто усі надходження сприймає як «цільові» - то обліковує на рахунку 48, і при виконанні умов цільового використання одночасно з витратами, фіксує дохід від цільового фінансування

ОБЛІК ОТРИМАННЯ КОРОТКОСТРОКОВОЇ ПОВОРОТНОЇ ФІНДОПОМОГИ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано поворотну фіндопомогу строком до року	311	685 (60)	200 000,00
2	Повернено фіндопомогу позикодавцеві	685 (60)	311	200 000,00

ОБЛІК ОТРИМАННЯ ДОВГОСТРОКОВОЇ ПОВОРОТНОЇ ФІНДОПОМОГИ

Облік дисконтування поворотної фіндопомоги у ОДЕРЖУВАЧА (позичальника)

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Отримано поворотну фіндопомогу строком на 2 роки	311	55 (505)	200 000,00
2	Визнано фінансовий дохід на суму «дисконту», тобто різниці між сумою погашення та теперішньою вартістю позики (200 000,00 грн – 151 228,73 грн = 48 771,27 грн)	55 (505)	733	48 771,27
3	Визнано фінансові витрати (амортизацію «дисконту») за перший рік	952	55 (505)	22 684,31
4	Переведено довгострокові зобов'язання до складу короткострокових (оскільки на дату балансу до погашення залишилося менш як 12 місяців)	55 (505)	611	173 913,04
5	Визнано фінансові витрати (амортизацію «дисконту») за другий рік	952	611	26 086,96
6	Повернено фіндопомогу позикодавцеві	611	311	200 000,00

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Монетарні статті балансу в іноземній валюті перераховуються на такі дати):

- дату балансу;
- дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею, залежно від облікової політики

пп. «а» п. 7, п. 8 НП(С)БО 21

Немонетарні статті балансу такому перерахунку не підлягають

пп. «б» п. 7 НП(С)БО 21

Монетарна стаття балансу – стаття про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (чи визначеній) сумі коштів.

Немонетарна стаття балансу – стаття інша, ніж монетарна.

Рахунок 48 – немонетарна стаття балансу. Курсові різниці за цією статтею не виникають.

А ось іноземна валюта, що надійшла на рахунок – монетарна стаття!

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Якщо курс гривні до інвалюти, встановлений НБУ, порівняно з останнім перерахунком змінився, виникають **курсові різниці**. У такому разі (п. 8 НП(С)БО 21, лист Мінфіну від 24.03.2004 р. № 31-04200-20-25/4757):

- курсові різниці від перерахунку **грошових коштів** в інвалюті та інших монетарних статей про операційну діяльність відображаються у складі інших **операційних доходів (витрат)**;
- курсові різниці від перерахунку монетарних статей про інвестиційну і фінансову діяльність відображаються у складі інших **доходів (витрат)**;
- курсові різниці, які виникають внаслідок перерахунку зобов'язань засновників при формуванні статутного капіталу, відображаються у складі **додаткового капіталу** - субрахунок **425** «Інший додатковий капітал» (п. 8 НП(С)БО 21, листи Мінфіну від 05.12.2013 р. № 31-08310-06-10/29025 та від 19.11.2013 р. № 31-08410-07-16/33606); ...

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

...

- курсові різниці, які виникають щодо дебіторської заборгованості або зобов'язань за розрахунками із господарською одиницею за межами України, погашення яких не плануються і не є ймовірними в найближчій перспективі, відображаються у складі іншого додаткового капіталу та в іншому сукупному доході - субрахунок **423** «Накопичені курсові різниці» (лист Мінфіну від 19.11.2013 р. № 31-08410-07-16/33606)

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Як нецільового фінансування (підхід 2)

Дохід від курсових різниць від перерахунку монетарної заборгованості чи інвалюти на рахунку:

714 – від операційної діяльності;

744 – від фінансової, інвестиційної діяльності (неопераційної).

Витрати:

945 – від операційної діяльності;

974 – від фінансової, інвестиційної діяльності (неопераційної).

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Як цільового фінансування (підхід 1)

Якщо організація розцінює курсову різницю як **цільове фінансування** (тобто дотримується підходу 1 «доходи = витратам»), тоді курсові різниці обліковує одним з двох варіантів, аби досягти ефекту рівності:

дохід від курсових різниць – Кт 484 (в кореспонденції з монетарними статтями – інвалютою чи монетарною заборгованістю – залежності від того, за чим визначається курсова різниця - тобто Дт 312 (377, 631 тощо) Кт 484.

витрати від курсових різниць:

- **варіант 1** – за Дт 484 в кореспонденції з Кт статті за якою рахуються курсові різниці. Якщо є «залишок» за Кт 484 від «курскових різниць», при його цільовому спрямуванні (коли витрати фіксуються, скажімо на з/п чи інші статутні цілі) відповідно – дохід від цільового фінансування Дт 484 Кт 718;
- **варіант 2** – за Дт 945, 974 Кт статті за якою рахуються курсові різниці. І визнання доходу від цільового використання одночасно з витратами – Дт 484 Кт 718.

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

№ з/п		Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума
			Дт	Кт	
1	27.03.2023 36,6362грн/€	Отримано інвалюту на розподільчий рахунок	316	483	<u>\$10 000,00</u> 366 362,00
2	28.03.2023 36,6450грн/€	Зараховано благодійну допомогу на поточний рахунок в інвалюті	312	316	<u>\$10 000,00</u> 366 450,00
3	28.03.2022	Відображено курсову різницю на дату перерахування іноземної валюти [(36,6450 - 36,6362) x €10 000]	316	714	88,00
4	31.03.2023 36,5760грн/€	Відображено курсову різницю на дату балансу [(36,5760 - 36,6450) x €10 000]	945	312	690,00
5	04.04.2023 36,6100грн	Перераховано з валютного рахунку інвалюту для продажу	334	312	<u>\$10 000</u> 366 100,00
6	04.04.2023 26,6100грн/€	Відображено курсову різницю на дату продажу інвалюти [(36,6100 - 36,5760) x€10 000]	312	714	340,00

ОБЛІК КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума
		Дт	Кт	
7	Курс МВРУ 36,6300грн/€ Зараховано на поточний рахунок кошти, отримані від продажу інвалюти (за вирахуванням комісії банку) (36,6300 x €10 000 - 500)	311	377	365 800,00
8	Списано суму комісії банку за продаж валюти	92	377	500,00
9	Визнано доход від цільового фінансування (на суму комісії банку)	483	718	500,00
10	Відображено різницю між курсом продажу інвалюти на МВРУ і курсом НБУ [(36,6300 – 36,6100) x \$10 000]	377	711	200,00
11	Відображено залік заборгованостей	377	334	366 100,00

КУРСОВІ РІЗНИЦІ

Отримання курсових різниць – підстава для виключення з Реєстру?

Дохід неприбуткової організації, отриманий у вигляді позитивного значення курсових різниць від перерахунку іноземної валюти, отриманої в якості доходу від статутної діяльності, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток

лист ДФС від 01.02.2016 № 1898/6/99-99-19-02-02-15

лист ДФС від 18.02.2016 р. № 3624/6/99-99-19-02-02-15

лист ГУ ДФС у м. Києві від 21.04.2016 р. № 9374/10/26-15-12-05-11

лист ДФС від 07.09.2015 р. №19062/6/99-99-19-02-02-15

Фінзвітність неприбуткових організацій: правила заповнення. Які форми використовувати? Чи залежить вибір форми від розміру організації? Роз'яснення ДПС та листи Мін'юсту щодо понять «непідприємницьке товариство» та «некомерційна організація». Строки подання. Оприлюднення фінзвітності: кому потрібно

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Форми фінзвітності для неприбуткових організацій

Як і всі юридичні особи, неприбуткові організації зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність.

Для мікропідприємств, малих підприємств, **непідприємницьких товариств** і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, що зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, встановлюється **скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати**

Ч. 3 ст. 11 Закону № 996

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Форми фінзвітності для неприбуткових організацій

2) для складання Фінансової звітності мікропідприємства:

мікропідприємствами - юридичними особами, які визнані такими відповідно до [Закону України](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

{Абзац сьомий пункту 2 розділу I виключено на підставі Наказу Міністерства фінансів [№ 18 від 12.01.2023](#)}

непідприємницькими товариствами.

{Пункт 2 розділу I в редакції Наказів Міністерства фінансів [№ 573 від 18.06.2015](#), [№ 226 від 31.05.2019](#)}

{Пункт 3 розділу I виключено на підставі Наказу Міністерства фінансів [№ 226 від 31.05.2019](#)}

Пп. 2 п. 2 р. I НП(С)БО 25

Тобто для неприбуткових організацій – ф. № 1-мс та № 2-мс?

**Відповідь залежить від того, чи є неприбуткові організації
непідприємницькими товариствами**

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Чи є неприбуткові організації непідприємницькими товариствами?

ст. 85, ст. 86 ЦКУ

Стаття 85. Непідприємницькі товариства

1. Непідприємницькими товариствами є **товариства**, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками.

2. Особливості правового статусу окремих видів непідприємницьких товариств встановлюються законом.

Стаття 86. Здійснення підприємницької діяльності непідприємницькими товариствами та установами

1. **Непідприємницькі товариства** (сільськогосподарські кооперативи та сільськогосподарські кооперативні об'єднання, що діють без мети одержання прибутку, інші кооперативи, крім виробничих, об'єднання громадян тощо) та установи можуть поряд зі своєю основною діяльністю здійснювати підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлено законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Чи є неприбуткові організації непідприємницькими товариствами?

За науково-практичним коментарем до ст. 85 ЦКУ до непідприємницьких товариств належать **юридичні особи, що відповідно до закону не мають на меті отримання прибутку**. При цьому прибуток вони отримувати можуть, але цей прибуток не підлягає розподілу між його учасниками, а має спрямовуватися на фінансування діяльності цієї юридичної особи. Критерієм розмежування виступає не можливість отримання чи неотримання прибутку, а можливість його подальшого розподілу між учасниками такого товариства.

Тобто неприбуткові організації та установи входять в поняття непідприємницьких товариств, бо **не мають на меті отримання прибутку для розподілу між учасниками**.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Чи є неприбуткові організації непідприємницькими товариствами?

Мін'юст розглядаючи поняття **непідприємницьких товариств** і **некомерційних підприємств** не ставить знак рівності між ними

роз'яснення Мін'юсту від 30.01.2020 р. № 4595/45298-33-19/8.1.6

Нагадаємо: за ст. 52 ГКУ **некомерційне** господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів **без мети одержання прибутку**.

«ГК України використовує в якості ознаки для поділу вказаних вище понять наявність чи відсутність мети одержання прибутку (який, звичайно, може бути одержаний і без наявності такої мети, як побічний результат), а не наявності чи відсутності можливості розподіляти прибуток між учасниками (чи сплати суми прибутку або його частини єдиному учаснику). Тому поняття "комерційні підприємства" та "некомерційні підприємства" не є тотожними поняттям "підприємницькі товариства" та "непідприємницькі товариства».

Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 07.04.2008 р. № 01-8/211

Як бачимо й порівнювалися інші терміни (про неприбуткові організації не мовилося).

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Підхід податківців – форми залежать від розміру неприбутківця (мікро, мале, середнє, велике)

Питання

Які форми фінансової звітності повинні подаватися неприбутковими організаціями?

Відповідь

Коротка:

Неприбутковими установами та організаціями (крім неприбуткових установ та організацій, які підпадають під критерії мікропідприємств, малих підприємств, бюджетних установ) подається разом зі звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (далі – Звіт) Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до річних звітів (форми №№ 1-5). Неприбуткові установи, організації, які підпадають під критерії мікропідприємств, малих підприємств, подають скорочену за показниками фінансову звітність (Фінансовий звіт малого підприємництва, Фінансовий звіт мікропідприємства) у складі Балансу і Звіту про фінансові результати (форми № 1-м, № 2-м або № 1-мс, № 2-мс).

Суб'єкти державного сектора разом зі Звітом подають наступні форми фінансової звітності: Баланс (форма № 1-дс) та Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс), Звіт про рух грошових коштів (форма № 3-дс), Звіт про власний капітал (форма № 4-дс), Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс).

Підтвердженням подання фінансової звітності разом з Звітом є позначка «+» в Звіті у клітинці «ФЗ» таблиці «Наявність додатків» та у таблиці «Наявність поданих до Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації додатків – форм фінансової звітності».

Неприбутковою організацією проставляється позначка у тих графах таблиці, що відповідають назвам форм фінансової звітності, поданої разом зі Звітом.

ЗІР 102.20.02 <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=25760>

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Форми фінзвітності для неприбуткових організацій *(за підходом податківців)*

Вид неприбуткової установи, залежно від розміру	Форми фінзвітності
Мікропідприємства	Фінансова звітність мікропідприємства: — Баланс (ф. № 1-мс); — Звіт про фінансові результати (ф. № 2 -мс)
Малі підприємства	Фінансова звітність малого підприємства: — Баланс (ф. № 1-м); — Звіт про фінансові результати (ф. № 2-м)
Середні та великі підприємства (не бюджетники, не суб'єкти держсектору)	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1); Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2); Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3); Звіт про власний капітал (ф. № 4); Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5)*
* Непідприємницькі товариства Примітки до фінзвітності не складають (п. 7 наказу Мінфіну від 29.11.2000 р. № 302), як і не формують фінзвітність за сегментами (п. 2 НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»)	

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Класифікація підприємств за розмірами

Визначення підприємств за розмірами приведено у ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.

Для цілей цього Закону підприємства (крім бюджетних установ) можуть належати до мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств.

При цьому приведено три критерії, але для класифікації достатньо аби виконувалося два – *«відповідають щонайменше двом із таких критеріїв»*.

Новоутворені підприємства під час визначення відповідності критеріям застосовують показники на дату складання річної фінансової звітності.

Для визначення відповідності критеріям, встановленим у євро, застосовується офіційний курс гривні щодо іноземних валют (середній за період), розрахований на підставі курсів Національного банку, що встановлювалися для євро протягом відповідного року.

Види підприємств/ критерії	Мікропідприємства	Малі підприємства	Середні підприємства	Великі підприємства
Балансова вартість активів (рядок 1300 ф. № 1) - в євро	до 350 тис. євро	від 350 тис. євро до 4 млн євро	від 4 млн євро до 20 млн євро	понад 20 млн євро
- в грн за 2017 р.	до 10 501 470 грн	від 10 501 470 грн до 120 016 800 грн	від 120 016 800 грн до 600 084 000 грн	понад 600 084 000 грн
- в грн за 2018 р.	до 11 250 015 грн	від 11 250 015 грн до 128 571 600 грн	від 128 571 600 грн до 642 858 000 грн	понад 642 858 000 грн
- в грн за 2019 р.	до 10 133 130 грн	від 10 133 130 грн до 115 807 200 грн	від 115 807 200 грн до 579 036 000 грн	понад 579 036 000 грн
- в грн за 2020 р.	до 10 775 749 грн	від 10 775 749 грн до 123 151 412 грн	від 123 151 412 грн до 615 757 059 грн	понад 615 757 059 грн
- в грн за 2021 р.	до 11 308 147 грн	від 11 308 147 грн до 129 235 969 грн	від 129 235 969 грн до 646 179 848 грн	понад 646 179 848 грн
- в грн за 2022 р.	до 11 893 702 грн	від 11 893 702 грн до 135 928 026 грн	від 135 928 026 грн 679 640 134 грн	понад 679 640 134
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рядок 2000 ф. № 2) - в євро	до 700 тис. євро	від 700 тис. євро до 8 млн євро	від 8 млн євро до 40 млн євро	понад 40 млн євро
- в грн за 2017 р.	до 21 002 940 грн	від 21 002 940 грн до 240 033 600 грн	від 240 033 600 грн до 1 200 168 000 грн	понад 1 200 168 000 грн
- в грн за 2018 р.	до 22 500 030 грн	від 22 500 030 грн до 257 143 200 грн	від 257 143 200 грн до 1 285 716 000 грн	понад 1 285 716 000 грн
- в грн за 2019 р.	до 20 266 260 грн	від 20 266 260 грн до 231 614 400 грн	від 231 614 400 грн до 1 158 072 000 грн	понад 1 158 072 000 грн
- в грн за 2020 р.	до 21 551 497 грн	від 21 551 497 грн до 246 302 824 грн	від 246 302 824 грн до 1 231 514 118 грн	понад 1 231 514 118 грн
- в грн за 2021 р.	до 22 616 294 грн	від 22 616 294 грн до 258 471 939 грн	від 258 471 939 грн до 1 292 359 696 грн	понад 1 292 359 696 грн
- в грн за 2022 р.	до 23 787 404 грн	від 23 787 404 грн до 271 856 053 грн	від 271 856 053 грн до 1 359 280 269 грн	понад 1 359 280 269 грн
Середня кількість працівників (поле заголовної частини фінзвітності)	до 10 осіб (включно)	від 10 до 50 осіб (включно)	від 50 до 250 осіб (включно)	понад 250 осіб

Для класифікації
достатньо, щоб 2
критерії з трьох
виконувалися

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Класифікація підприємств за розмірами

Витяг з додатку до [листа Мінфіну від 11.12.2018 р. № 6/н](#)

	Балансова вартість активів		Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		Середня кількість працівників		Категорія підприємства
	тис. грн	категорія підприємства, до якої може належати відповідний суб'єкт	тис. грн	категорія підприємства, до якої може належати відповідний суб'єкт	осіб	категорія підприємства, до якої може належати відповідний суб'єкт	
Підприємство 1	9154,0	мікро	21134,0	мікро	238	середнє	мікро
Підприємство 2	9357,4	мікро	41167,6	мале	614	велике	мале
Підприємство 3	9549,0	мікро	271242,2	середнє	14	мале	мале
Підприємство 4	119905,1	мале	10657,8	мікро	50	середнє	мале
Підприємство 5	111327,2	мале	1980,0	мікро	261	велике	мале
Підприємство 6	119942,3	мале	294008,9	середнє	6	мікро	мале
Підприємство 7	117214,5	мале	327941,8	середнє	1667	велике	середнє

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Перекласифікація підприємств – зміна групи

Зміна розміру підприємства (перекласифікація) відбувається, якщо підприємство два роки поспіль не відповідає вимогам групи, до якої належало (критерії – у ст 2 Закону № 996).

Якщо підприємство однієї з наведених категорій **за показниками річної фінансової звітності протягом двох років поспіль не відповідає наведеним критеріям, воно відноситься до відповідної категорії підприємств.**

ч. 2 ст. 2 Закону № 996

«У разі якщо підприємство за показниками річної фінансової звітності протягом двох років поспіль не відповідає одній з категорій (мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств), то таке підприємство належатиме до однієї з трьох інших категорій залежно від його показників, які відповідають критеріям певної категорії підприємства»

Лист Мінфіну від 04.07.2019 р. № 35210-01-2/17297

Лист Мінфіну від 20.03.2020 р. № 35210-06-5/8860

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Позиція Мінфіну

Інститути громадського суспільства складають фінансову звітність відповідно до зазначених нормативно-правових актів.

Лист Мінфіну від 10.03.2023 р. № 41010-07-10/6640

Вочевидь натякають, що порядок обрання того чи того комплекту форм фінзвітності для неприбуткових організацій чітко визначений профільним законодавством. Бо ж не даремоно згадують ст. 11 Закону № 996, за якою для мікропідприємств, малих підприємств, **непідприємницьких товариств** і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, що зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ, встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати. А далі йдеться про НП(С)БО 25...

СТРОКИ ПОДАННЯ ФІНЗВІТНОСТІ

До Держстату та центру збору фінзвітності

Підприємства, які відповідно до [Закону України](#) “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” належать до мікропідприємств, **непідприємницькі товариства (крім тих, що зобов’язані скласти фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності)** подають відповідним органам **скорочену за показниками РІЧНУ фінансову звітність** у складі балансу і звіту про фінансові результати.

П. 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419

СТРОКИ ПОДАННЯ ФІНЗВІТНОСТІ

До Держстату та центру збору фінзвітності

За рік		Проміжна	
Баланс і Звіт про фінрезультати (№ 1, № 2, № 1-м, № 2-м, № 1-мс, № 2-мс)	Всі форми (№ 1, № 2, № 3, № 4, №5)		№ 1-мс та № 2-мс № 1, № 2, № 1-м, № 2-м
Всі юрособи	Ті хто оприлюднює (середні та великі підприємства та всі фінустанови), чи/та звітує за МСФЗ		Мікропідприємства та непідприємницькі товариства Малі, середні, великі
	Середні не МСФЗ – у статистику	Хто за МСФЗ – у центр збору фінзвітності	
не пізніше 28 лютого	не пізніше 1 червня	у строки як для оприлюднення (великі підприємства неемітенти цінних паперів, середніх, які за МСФЗ – до 1 червня , а для решти МСФЗ-шників – до 30 квітня)	Не подають. Лише річну 30 днів (раніше було 25) за звітним кварталом

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Відтермінування через воєнний стан – не усім органам

У статистику та інші органи **(крім ДПС!)**

3 місяці після завершення воєнного стану.

Відповідальності не буде (у т. ч. і адміністративної).

Не залежить від того, мали чи ні змогу подати

До ДПС

Разом зі Звітом про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації

Залежить від можливості/неможливості подання і підтвердження цього факту (п. 69 підрозд. 10 р. ХХ ПКУ).

СТРОКИ ПОДАННЯ ФІНЗВІТНОСТІ

До Держстату та інших органів (не ДПС)

Закон України від 03.03.2022 № 2115-ІХ

1. Установити, що:

1) фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи подають облікові, **фінансові**, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські **звіти** та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, **протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни** за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи;

СТРОКИ ПОДАННЯ ФІНЗВІТНОСТІ

До Держстату та інших органів (не ДПС)

Підприємства, які не подали у період дії воєнного стану або стану війни проміжну, річну фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність у строки, визначені цим Порядком, подають таку звітність протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання.

{Пункт 2 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 667 від 10.06.2022](#)}

*П. 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою
КМУ від 28.02.2000 р. № 419*

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

1. Підприємства зобов'язані подавати фінансову звітність органам, до сфери управління яких вони належать, трудовим колективам на їх вимогу, **власникам (засновникам) відповідно до установчих документів**, якщо інше не передбачено цим Законом. Органам державної влади та іншим користувачам фінансова звітність подається відповідно до законодавства.
2. **Фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, не є конфіденційною інформацією та не належить до інформації з обмеженим доступом, крім випадків, передбачених законом.** Підприємства зобов'язані надавати копії фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за запитом юридичних та фізичних осіб у порядку, передбаченому [Законом України](#) "Про доступ до публічної інформації".

Ст. 14 Закону № 996

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Оприлюднення фінзвітності

Якщо неприбуткова організація - середнє або велике підприємство, вона зобов'язана оприлюднювати фінзвітність у себе на сайті. А ось мікро та малі – ні, не повинні цього робити, крім фінустанов, якими серед неприбутківців можуть бути, для прикладу недержавні пенсійні фонди, кредитні спілки (хоча кредитні спілки не вписуються у критерії п. 133.4 ПКУ, а є лише неприбутковими за своїм профільним законодавством).

Правила оприлюднення – ст. 14 Закону № 996.

Додамо: для комунальних та державних підприємств прописано особливі правила в ч. 3 ст. 90, ч. 8 ст. 78 ГКУ, які не залежать від розміру підприємства. Усі вони зобов'язані оприлюднити свою фінзвітність, та ще й не за один рік. А ось чи проводити обов'язковий аудит — залежить від рішення місцевої ради, рішень КМУ, вимог інших нормативних актів (у т. ч. і Закону № 996).

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Адміністративна відповідальність за неоприлюднення фінзвітності разом з аудиторським висновком

Вид відповідальності	За перше порушення	За аналогічне порушення, учинене вдруге впродовж року
Адміністративна відповідальність	За порушення порядку оприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності ст. 163 ¹⁶ КпАП	
	Від 17 000 грн до 34 000 грн	Від 34 000 грн до 51 000 грн
	За ненадання аудиторського висновку, коли це передбачено законодавством ст. 163 ¹ КпАП	
	Від 85 грн до 170 грн	Від 170 грн до 255 грн

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Через воєнний стан – відтермінування оприлюднення

Юрособи, які зобов'язані оприлюднювати фінзвітність, дано строк зробити це протягом 3 місяців після завершення воєнного стану. У такому разі відповідальності за протермінування строку оприлюднення не буде.

Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX

БАЛАНС - № 1-МС

		КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01	
Підприємство <u>Благодійна організація «Марія»</u>	за ЄДРПОУ	12345678		
Територія <u>м. Київ, Солом'янський район</u>	за КАТОТТГ ¹	UA800000000000980793		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Благодійна організація</u>	за КОПФГ	845		
Вид економічної діяльності <u>Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н. в. і. у.</u>	за КВЕД	88.99		
Середня кількість працівників, осіб <u>3</u>				
Одиниця виміру:				
тис.грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон				
<u>03110, м.Київ, Солом'янський район, вулиця Івана Франка, будинок 16</u>				
<u>(097) 111-44-55</u>				

БАЛАНС - № 1-МС

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010		Ряд. 1011- ряд.1012
первісна вартість	1011		Сальдо за Дт 10, 11, 12, 15,162, 164, 166
знос	1012	()	(Сальдо за Кт 13)
Інші необоротні активи	1090		Сальдо за Дт 14, 18, 19
Усього за розділом I	1095		Ряд. 1010 + ряд. 1090
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		Сальдо за Дт 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28
Поточна дебіторська заборгованість	1155		Сальдо за Дт 34, 36, 37, 64 (крім 643 і 644), 65, 66, 68 мінус сальдо за Кт 38 (якщо резерв сумнівних боргів створюється)
Гроші та їх еквіваленти	1165		Сальдо за 30, 31, 333, 334, 335, 351
Інші оборотні активи	1190		Сальдо за Дт 331, 332, 352, 643, 644, 39
Усього за розділом II	1195		Ряд. 1100 + ряд. 1155 + ряд. 1165 + ряд. 1190
Баланс	1300		Ряд. 1095 + ряд. 1195

БАЛАНС - № 1-МС

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400		Сальдо за Кт 40, 41, 42, 43
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		Сальдо за Кт 441 (прибуток) або за Дт 442 (збиток – у дужках)
Неоплачений капітал	1425	()	(Сальдо за Дт 45, 46)
Усього за розділом I	1495		Ряд. 1400 ± ряд. 1420 - ряд. 1425
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		Сальдо за Кт 31 (овердрафт), 60, 61 (за кредитами банків), 684 (відсотки за банківськими кредитами)
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615		Сальдо за Кт 62, 63
розрахунками з бюджетом	1620		Сальдо за Кт 641, 642
розрахунками зі страхування	1625		Сальдо за Кт 65
розрахунками з оплати праці	1630		Сальдо за Кт 66
Інші поточні зобов'язання	1690		372, 378, 643, 644, 61 (крім довгострокової переведеної в поточну за банківськими кредитами), 67, 68 (крім 684 в частині відсотків за банківськими кредитами), 69
Усього за розділом III	1695		Ряд. 1600 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + ряд. 1625 + ряд. 1630 + ряд. 1690
Баланс	1900		Ряд. 1495 + ряд. 1595 + ряд. 1695

БАЛАНС - № 1-МС

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010		89,7
первісна вартість	1011		109,8
знос	1012	()	(20,1)
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		89,7
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		20,0
Поточна дебіторська заборгованість	1155		0,6
Гроші та їх еквіваленти	1165		30,1
Інші оборотні активи	1190		1,9
Усього за розділом II	1195		52,6
Баланс	1300		142,3

БАЛАНС - № 1-МС

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		130,5
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690		11,8
Усього за розділом III	1695		11,8
Баланс	1900		142,3

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ – Ф. № 2-МС

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт 701, 702 і 703 з Кт 791 мінус обороти за Кт 704 з Дт 791	
Інші доходи	2160	Обороти за Дт 71 з Кт 791; за Дт рах. 72, 73 з Кт 792; за Дт 74 з Кт 793	
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	Ряд. 2000 + ряд. 2160	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(Обороти за Кт 901, 902, 903 з Дт 79)	()
Інші витрати	2165	(Обороти за Кт 92, 93, 94, 95, 96, 97 з Дт 79)	()
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	(Ряд. 2050 + ряд. 2165)	()
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	Ряд. 2280 - ряд. 2285	
Податок на прибуток	2300	(Оборот за Дт 98 з Кт 641/податок на прибуток)	()
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	Ряд. 2290 - ряд. 2300	

Бухгалтерська Відеоплатформа №1 – це

- ✓ Дивитись відеокурси, онлайн-школи та вебінари
- ✓ Отримувати безлімітні консультації експертів
- ✓ Користуватись актуальними зразками та шаблонами документів

Сервіс «Документи»

1300+ шаблонів та зразків документів;
4000+ завантажень щодня

Сервіс «Особистий консультант»

400+ відповідей щоденно за темами зарплати, кадрів, ФОП, ПДВ, РРО/ПРРО тощо

ТОП-проект

Сучасна онлайн-школа
бухгалтера по зарплаті & кадрам

6 модулів **67** уроків

ТОП-проект

Школа сучасного бухгалтера: МСФЗ, ПСБО, облік, е-документи, інвентаризація, фінзвітність

4 модулі **23** уроки

У нашому колі **ТОП-експерти України**
та **30 000+** ваших колег. Ви з нами?

ХОЧУ ДОЛУЧИТИСЬ

Наведіть об'єктив камери телефона
на QR-код та перейдіть за посиланням